

Drahé sestry, drahí bratia,

pri prechádzke po jarnom Kyjeve by ste mali dojem, akoby sa vojna práve končila. Na uliciach je každý deň čoraz viac ľudí, otvárajú sa ďalšie obchody, prevádzky služieb, kaviarne a reštaurácie. Predajcovia sa vrátili aj na trh, ktorý sa nachádza neďaleko nášho kláštora, hoci donedávna tam bol ešte riadny neporiadok, lebo susednú budovu pred dvoma mesiacmi zničili ruské rakety. O takéto miesta nie je núdza. Od začiatku vojny bolo v hlavnom meste poškodených alebo zničených 390 budov vrátane 222 bytových domov. Dotklo sa to 75 škôl, jasí a škôlok, ako aj 17 zdravotných stredísk a nemocníc. Samozrejme, nie je to až tak veľa v porovnaní s Charkovom, metropolou na východe Ukrajiny, ale s každým takýmto miestom sa spájajú konkrétne ľudské tragédie, v niektorých prípadoch aj smrť a zmrzačenie nevinných ľudí a veľké náklady, ktoré treba vynaložiť na obnovu.

V Kyjeve je stále o mnoho menej áut ako pred vojnou. Niet sa čo diviť, veď mnohí obyvatelia hlavného mesta sa domov ešte nevrátili. K tomu sa pridávajú vážne problémy s dodávkou paliva. Nedávno sme so spolubratmi zašli na jednu z čerpacích staníc. Zle sme pochopili oznam na svetelnej tabuli informujúcej o cenách a keď som pristúpil k pokladni, bolo mi povedané, že „pohonné látky sú iba pre držiteľov špeciálnych poukážok“. Chystal som sa sklamaný odísť, ale sympatické mladé dievča, ktoré ma obsluhovalo, mi s úsmevom povedalo: „Ale keď si u nás kúpite pizzu, predám Vám 10 litrov nafty.“ Takéto ponuky sa neodmietajú, najmä keď sme boli poriadne hladní po celodennom pobyte mimo mesta. Za takýchto okolností bola syrová pizza s hruškami mimoriadne chutná! Podišiel som k spomínanej pokladničke a spýtal som sa jej, či ak sa o hodinu vrátim s kanistrami a kúpim si štyri pizze, či mi predá 40 litrov paliva. „Zaiste, príd'te!“ Otec Tomáš sa teda vrátil na stanicu a okrem zásoby paliva sme mali v kláštore aj výbornú večeru.

Keď už hovoríme o jedle... otec Míša rozprával, že v Andriivke, jednej z ťažko poškodených dedín neďaleko Kyjeva, po sebe ruské jednotky zanechali nielen schátrané domy a zamínované polia, ale aj niekoľko fliaš originálneho ruského „rassolnika“, čiže nakladanej uhorkovej polievky. Tieto trojlitrové sklenené nádoby prešli s ruskou armádou poriadny kus cesty. Na nálepke sa možno dočítať, že boli vyrobené v októbri 2021 v obci Toickoye na juhu Ruska v Kalmyckej republike. Armáda ustupujúca z Kyjeva mala zrejme už dosť kalmyckej polievky. Alebo možno zistili, že ukrajinský boršč je chutnejší? Zo žartu som otca Míšu posmeľoval, aby si v Andriivke vypýtal jednu fľašu.

Obyvatelia zdevastovaných dedín pri Makarive potrebujú pomoc. Aj vďaka dobrovoľníkom z Domu sv. Martina vo Fastive a skupine protestantských dobrovoľníkov z okolia Rivneho sa podarilo pomôcť pri rekonštrukcii múrov a striech vyše 40 obytných budov. Tieto aktivity sú možné vďaka pomoci, ktorá k nám prichádza z celého sveta. Ako to stručne zhrnul otec Míša: „Bez Vás niet nás.“ Ďakujeme za solidaritu s Ukrajinou!

Staršia pani v Andriivke mi ukazuje prestrelené dvere a okná na jej dome. „Upchala som diery, pretože cez ne fúkal vietor.“ Snažím sa pochopiť, prečo Rusi strelali na domy starých, chorých ľudí. „Večer, keď si vypili, tak strelali kade-tade“, odpovedá mi pani. „Boli to väčšinou mladí chlapci, možno mali 20 rokov. Málokedy tam bol niekto starší, nad 40.“ Keď sme už nastúpili do auta, prišla sa s nami rozlúčiť: „Modlite sa, prosím, za môjho vnuka. Je v plukoch ´Azov´ a bojuje v Mariupole. Prosím všetkých, aby sa zaňho modlili.“ Ešte chvíľu sa rozprávame. Uist'ujem ju o modlitbe a hovorím, že jej vnuk je opravdivý hrdina a že budúce generácie Ukrajincov sa budú v škole učiť o takých ľuďoch ako on. Ale je to nejaká útecha pre ubolené srdce starej mamy?

Ďalšia staršia pani rozpráva, že Rusi oproti jej domu zastrelili dvoch ukrajinských vojakov a ich telá potom podpálili. „Hovorím im: ‘Čo to robíte?!’ Uhasili ich, ale nedovolili ich pochovať.“ Ďalší naši obrancovia boli zavraždení na druhej strane jej domu. Keď o tom hovorí, chveje sa jej hlas a v očiach sa jej okamžite objavujú slzy. „Nemohla som nič urobiť. Iba to, že som niekoľko dní odháňala psy, kým telá ležali na ceste.“ Po chvíli dodáva, že jedného dňa k nej prišiel ruský vojak: „Babka, rozhodol som sa, že sa u Vás schovám. Nútia ma strieľať, ale ja túto vojnu nechcem. Som Ukrajinec. Môj otec je Ukrajinec a mama Burjatka. Podpísal som zmluvu. Potom sme k vám šli 30 dní. V Bielorusku boli cvičenia. Babka, ako môžem strieľať na Ukrajincov? Možnože je na druhej strane môj strýko alebo môj brat.“ Tento príbeh rozpráva pani už pokojne, s viditeľnou úctou k tomuto človeku.

V nedeľu slávil otec Igor svoju prímichnú svätú omšu vo Fastive. O deň skôr mu udelil kňazskú vysviacku Mykola Lučok, apoštolský administrátor Mukačevskej diecézy a súčasne náš brat vo sv. Dominikovi. Igor pochádza z Donbasu. Pokrstený bol v roku 2010 vo veku 24 rokov. Pred vstupom do rádu ukončil štúdium filológie na univerzite v Donecku a rok pôsobil ako učiteľ na strednej škole. Rehoľnú formáciu absolvoval v Poľsku – vo Varšave a Krakove. Takmer okamžite po vypuknutí vojny poprosil provinciála, aby sa mohol vrátiť na Ukrajinu. Do Fastiva prišiel začiatkom marca, keď v okolí mesta prebiehali ťažké boje. Jeho záverečné skúšky a obhajoba diplomovej práce sa uskutočnili formou online. Otec Igor práve odchádza do Chmeľnyckého, kde začne svoju službu v našej dominikánskej komunite.

Na jeho vysviacke sa zúčastnila dominikánska rodina z Ukrajiny, poľský provinciál otec Lukáš a jeho predchodca o. Pavol. Žiaľ, vojna prekazila účasť Igorových rodičov na tejto slávnosti. Z rodiny bola len jeho sesternica s manželom, ktorí z dôvodu vojnovnej situácie našli útočisko v našom kláštore v Chmeľnyckom. Mnohí bratia zdôrazňujú, že vysviacka brata Igora, ktorá sa konala v 73. deň vojny Ruska s Ukrajinou, je znamením nádeje. Sám otec Igor, keď d'akoval za dar kňazstva, uviedol: „Nedávno sa ma jeden z novinárov opýtal, čo znamená stať sa kňazom počas vojny. Odpovedal som, že neviem. Je to pre mňa tajomstvo, ktoré mi, dúfam, pomôže pochopiť sám Kristus.“

Bratom Lukášovi a Pavlovi z Poľska a Vojtechovi z Lvova som navrhol, aby sme išli na vysviacku okružnou cestou. Chcel som, aby počas svojho pobytu v Kyjevskej oblasti na vlastné oči videli a symbolicky sa dotkli bolestivých rán našej vojnou zmietanej Ukrajiny. Z Kyjeva do Fastiva sme teda išli cez Buču, Hostomeľ, Borod'anku a Makariv. Ranné modlitby sme sa pomodlili v aute. Aby sme dokončili breviár, zastavili sme sa pred benzínovou pumpou, poškodenou guľkami, bombami a požiarom, v Horenke na okraji hlavného mesta. Pred nami bol výhľad na údolie rieky Irpiň a zničený most – symbolické miesto nedávneho úteku ľudí z okupovaných miest. Čítame práve úryvok z komentára sv. Cyrila Alexandrijského k Jánovmu evanjeliu: „Posväcujem sa a obetujem sa ako nepoškvrnená obeta ľúbežnej vône. Bolo totiž posväcované čiže svätým podľa zákona sa volalo to, čo sa prinášalo na oltár. Kristus dal teda svoje telo za život všetkých a prostredníctvom neho nám vracia život.“ Kňazstvo sa osobitným spôsobom spája s ním, s Veľkňazom novej zmluvy. Deo gratias za dar kňazstva otca Igora!

V Čortkive, ako každý rok, slávil spolubratia sviatok sv. Stanislava, biskupa a mučeníka, patróna chrámu. Kvôli prebiehajúcej vojne to bolo o niečo skromnejšie ako kedysi, ale ako zdôrazňuje tamojší farár otec Svorad, teraz prichádza na nedeľné sväté omše viac ľudí, pretože v meste je niekoľko tisíc utečencov. Otec Svorad, syn slovenskej dominikánskej

provincie, slúži na Ukrajine veľmi obetavo. Ľudia si ho veľmi vážia ako spovedníka a duchovného sprievodcu.

So srdečným pozdravom a prosbou o modlitbu

o. Jarosław Krawiec, Kyjev, 11. mája, 12:15 hod.